

Jaromír Beránek – Srovnání regulace trhů v EU a USA v kontextu ekonomické krize

Abstrakt:

Když v roce 2007 splaskla realitní bublina ve Spojených státech a americké banky se ocitly ve finančních potížích kvůli narůstajícímu počtu nesplácených úvěrů z hypoték, málokdo tušil, že tyto problémy přerostou v největší světovou krizi od 30. let minulého století. Záhy se ukázalo, že pád byl nevyhnutelný. Vínou nedostatečné regulace došlo během let před vypuknutím krize k nekontrolovatelnému nárůstu špatných úvěrů, finanční instituce za tiché podpory ratingových agentur zaplavovaly hladové trhy složitými a neprůhlednými investičními nástroji a samotní investoři byli k jejich nákupu motivováni vysokými odměnami.

Postupující globalizace a propojování trhů vývoj krize zásadně urychlily a přispěly k jejímu rozšíření do významné části světa. Pod tíhou obrovských nákladů na záchranu otřesených bank se vlády mnoha zemí samy ocitly tváří v tvář hrozbě bankrotu a byly donuceny vyhledat mezinárodní finanční pomoc. Na půdě EU, USA i v rámci mezinárodního společenství vznikly četné iniciativy s cílem vytvořit účinné reformy systému regulace a posílit nástroje pro včasné odhalování a předcházení systémových rizik, aby se podobná krize v budoucnu již nemohla opakovat.

Diplomová práce popisuje systém regulace finančních trhů v EU a v USA před nástupem krize, analyzuje příčiny jejího vzniku a detailně se zabývá procesem přípravy a schvalování změn regulace a dohledu v reakci na krizi. Vyzdvihuje přínos mezinárodních iniciativ a spolupráce vlád postižených států, hledá paralely v návrzích reforem mezi Spojenými státy a zeměmi Evropské unie a v kontextu postupující evropské integrace se zamýšlí nad zvažovaným vznikem rozpočtové unie i budoucností samotného eura. Na příkladu záchrany a reorganizace automobilky General Motors v režii americké vlády ilustruje zásadní význam aktivních zásahů státu při záchraně ohrožených sektorů hospodářství.

S ohledem na omezený rozsah se práce věnuje vybraným otázkám, jež byly z pohledu autora určující pro vývoj krize i přípravu reforem regulatorního systému. V teoretické části vychází z monografií českých autorů a vlastních vědomostí autora. V části věnované reformním opatřením a popisu reorganizace GM pak čerpá zejména z volně dostupných internetových zdrojů a informací veřejných institucí a zpravodajských agentur. Hlavní přínos práce spočívá ve srovnání reforem přijatých v EU a v USA a ve snaze zařadit popisované jevy do širšího socioekonomického kontextu.

Klíčová slova:

Finanční krize, dluhová krize, ekonomická krize, finanční regulace a dohled, insolvence, reorganizace, Kapitola 11, General Motors